

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ департаменту освіти,
науки та молодіжної політики
облдержадміністрації
від 24.04.2019 р. № 282

ЗАРЕЄСТРОВАНО

в Головному територіальному
управлінні юстиції
в Івано-Франківській області
11.05.2019 р. за № 41/1588

ПОЛОЖЕННЯ**про обласне змагання команд учнівських лісництв****I. Загальні положення**

1. Обласне змагання команд учнівських лісництв (далі – Змагання) проводиться щорічно серед учнівських лісництв закладів освіти.
2. Мета Змагання: підвищення ефективності та якості організації роботи учнівських лісництв; активізація участі учнівської молоді в природоохоронній та дослідно-експериментальній роботі в галузі лісового господарства; спонукання до свідомого вибору майбутньої професії.
3. Інформація про проведення Змагання розміщується на сайті Івано-Франківського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді (далі – ІФОЕНЦУМ): www.oencum.if.ua та надсилається до місцевих органів управління освітою.

II. Організація Змагання

1. Змагання проводиться щорічно департаментом освіти, науки та молодіжної політики Івано-Франківської облдержадміністрації, ІФОЕНЦУМ та за сприяння Івано-Франківського обласного управління лісового та мисливського господарства у два етапи:

I етап – районний (міський);

II етап – обласний очний.

2. Організаційно-методичний супровід Змагання здійснює ІФОЕНЦУМ.

3. Для участі у Змаганні у закладах освіти формуються команди з членів учнівських лісництв. До складу команди входять 3 особи віком від 13 до 18 років, керівник учнівського лісництва та відповідальний працівник державного лісового господарства.

4. Для організації та проведення I районного (міського) етапу Змагання керівники місцевих органів управління освітою районів (міст):

видають накази про проведення та підсумки I етапу Змагання;

створюють організаційний комітет та затверджують журі I етапу Змагання, з числа представників місцевих органів управління освітою, закладів освіти району, міста, ОТГ та представників державного лісового господарства;

забезпечують висвітлення проведення та підсумки I етапу Змагання в районних (міських) засобах масової інформації;

забезпечують участі переможців I етапу у II обласному етапі Змагання та призначають керівника, який забезпечує безпеку життя і здоров'я учасників в дорозі та під час проведення заходу.

5. За наявності в районі (місті) одного учнівського лісництва, I районний (міський) етап не проводиться – учнівське лісництво скеровується на II обласний етап Змагання.

6. Команди учнівських лісництв закладів освіти об'єднаних територіальних громад беруть участь у I етапі Змагання в районах (містах) за територіальним принципом.

7. На підставі протоколу журі I районного (міського) етапу Змагання, затвердженого наказом місцевого органу управління освітою, визначаються команди-переможці (за найбільшою кількістю балів відповідно до розділу IV п. 1, п. 2), які рекомендуються для участі у II обласному етапі Змагання.

8. Для участі в II обласному етапі Змагання необхідно подати на електронну адресу ІФОЕНЦУМ підсумковий наказ про проведення I районного (міського) етапу Змагання, заявку на участь команди учнівського лісництва у II обласному етапі Змагання (додаток 1).

9. Наказ про проведення II обласного етапу Змагання видається департаментом освіти, науки та молодіжної політики облдержадміністрації

не пізніше, як за місяць до його проведення, в якому затверджується склад оргкомітету та журі з числа працівників департаменту, ІФОЕНЦУМ, представників лісового господарства та управління екології та природних ресурсів (за згодою).

III. Вимоги до проведення Змагання

1. Команди учнівських лісництв працюють впродовж 5 годин за програмою, яка передбачає:

презентацію діяльності учнівського лісництва;

презентацію дослідницької роботи;

демонстрацію учасниками знань, вмінь та навичок з лісівництва на трьох локаціях Змагання.

2. В презентації діяльності учнівського лісництва висвітлюються результати практичної, профорієнтаційної та просвітницької роботи. Презентація здійснюється у формі постерного захисту (додаток 2), у ній можуть брати участь всі члени команди. Презентація доповнюється планом, паспортом, буклетом-візитівкою учнівського лісництва.

3. Презентація дослідницької роботи здійснюється у довільній формі (постерний захист, мультимедійна презентація тощо). Один із членів команди здійснює захист дослідницької роботи, інші два учасники працюють на локаціях. Дослідницька робота подається у друкованому вигляді відповідно до додатку 3.

4. Учасники демонструють свої знання, вміння та навички з лісівництва на трьох локаціях:

I локація – «Визначення лісових порід за живими взірцями» (учасники повинні визначити 10 хвойних та листяних лісових порід);

II локація – «Визначення лісових порід за взірцями насіння» (учасники повинні назвати 10 найпоширеніших лісових порід);

III локація – «Практичні навички з живцювання та висівання насіння лісових порід, облаштування шкільки та розсадника».

5. Програмою Змагання також передбачені:

зустрічі з науковцями та фахівцями в галузі лісового господарства;

практична природоохоронна акція з висаджування вирощених власноруч саджанців деревно-чагарникових порід.

IV. Підведення підсумків

1. Презентація діяльності учнівського лісництва, презентація дослідницької роботи та робота на локаціях I, II етапів Змагання оцінюються за відповідними критеріями (додаток 4).

2. Результати проведення II (I) етапів Змагання на підставі протоколів затверджуються наказом департаменту освіти, науки та молодіжної політики облдержадміністрації (місцевого органу управління освітою у районі (місті).

3. Команди-переможці II (I) етапів Змагання, які набрали найбільшу кількість балів (I місце – 1 команда, II місце – 1 команда, III місце – 1 команда) відзначаються відповідно грамотами департаменту освіти, науки та молодіжної політики облдержадміністрації (місцевого органу управління освітою у районі (місті).

4. Педагогам, які підготували переможців II (I) етапів Змагання, оголошуються подяки департаменту освіти, науки та молодіжної політики Івано-Франківської облдержадміністрації (місцевого органу управління освітою у районі (місті).

5. За умови отримання командами однакової кількості балів перевага надається команді, яка набрала більшу кількість балів на локаціях Змагання (додаток 4 п. 3).

6. Команда, яка зайняла I місце на II обласному етапі Змагання, скеровується для участі у Всеукраїнському зльоті учнівських лісництв закладів загальної середньої та позашкільної освіти.

V. Фінансування

1. Витрати на проведення I районного (міського) етапу Змагання та відрядження команд для участі у II обласному етапі Змагання здійснюється за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.

2. Витрати на організацію, проведення та нагородження переможців II обласного етапу Змагання здійснюються за рахунок коштів передбачених департаментом освіти, науки та молодіжної політики облдержадміністрації в обласному бюджеті на відповідний рік.

Начальник відділу позашкільної освіти та роботи з інтернатними закладами управління освіти і науки департаменту освіти, науки та молодіжної політики облдержадміністрації

Ірина Опалко

Додаток 1
до Положення про обласне змагання
команд учнівських лісництв
(р. II, п. 8)

ЗАЯВКА

на участь у II обласному етапі змагання команд учнівських лісництв

Назва учнівського лісництва _____

Район/місто _____

Склад команди:

№ з/п	Прізвище, ім'я учасника	Дата народження (число, місяць, рік)	Клас, школа, ЗПО
1.			
2.			
3.			

Керівник делегації _____
(прізвище, ім'я, по батькові, посада)

Тема учнівської дослідницької роботи _____

Контактний телефон керівника _____

Директор закладу освіти _____

/підпис/

М.П.

Додаток 2
до Положення про обласне змагання
команд учнівських лісництв
(р. III, п. 2)

Рекомендації щодо оформлення постера (стенда)

Розміри постера: аркуш паперу формату А1 (83 x 60 см) з рейками та прикріпленим шнурком для зручності презентації.

На постері повинні бути відображені:

- діяльність учнівського лісництва за напрямками;
- ключові ідеї дослідницької роботи, впровадження результатів.

Доцільно всю площу постера умовно поділити на 2 частини:

- у першій частині викласти діяльність учнівського лісництва за напрямками;
- у другій – викласти мету, завдання, актуальність учнівської дослідницької роботи та методичку дослідження, отримані результати, висновки та практичне застосування результатів роботи.

Тему дослідницької роботи слід розмістити у верхній частині постера.

Для презентації роботи на постері розміщують текстові фрагменти, графіки, діаграми, фотографії в такому просторовому вирішенні, щоб створити цілісну картину діяльності учнівського лісництва та суті виконаної дослідницької роботи.

Шрифт текстової частини має бути такого розміру, щоб вільно читався на відстані 1-1,5 м від стенду. Фотографії, діаграми, графіки, таблиці мають відображати ключові етапи чи результати роботи. Кожна ілюстрація має мати назву та пояснення того, що вона відображає. Ілюстративний матеріал має займати не менше половини площі стенда. Розмір шрифту в тексті - не менше 20 пт.

Всі відібрані елементи на стенді мають бути розміщені логічно, послідовно та зручно для перегляду. Структура мусить бути такою, щоб з першого погляду можна було знайти відомості про учнівське лісництво, його діяльність, тему, мету та завдання дослідницької роботи, результати та висновки.

Пріоритетним в оцінці діяльності учнівського лісництва є:

- практичний внесок у збереження та примноження лісових ресурсів;
- результативність проведеного дослідження;
- рівень обізнаності в лісовій галузі.

Діяльність учнівського лісництва та дослідження, які висвітлені на постері, захищаються та оцінюються в інтерв'ю, в якому учні вільно та впевнено обговорюють та пояснюють свою роботу, ведуть бесіду.

Слід бути готовими до обговорення своєї участі у напрямках діяльності учнівського лісництва та проведеного дослідження. Важливо глибоко розуміти свою роботу і добре володіти матеріалом.

Додаток 3
до Положення про обласне змагання
команд учнівських лісництв
(р. III, п. 3)

Науково-дослідницька робота складається з таких розділів:

Вступ включає лаконічний виклад загальної характеристики проблеми, її актуальність, теоретичне і практичне значення. Наводяться чітко сформульовані мета і завдання роботи.

Актуальність обраної теми обґрунтовує необхідність проведення дослідження. Обґрунтувати актуальність – значить пояснити, чому саме зараз потрібно займатися даним питанням, розв'язанню якої проблеми сприятиме проведене наукове дослідження. Визначення актуальності дослідження – обов'язкова вимога дослідження. Наприклад, сумнівною є актуальність дослідження з вирощування дикорослих лікарських рослин в кімнатних умовах (для чого?). А от дослідження видового складу лікарських рослин (на конкретній території), динаміка видового складу, інтродукція їх на пришкольні ділянки чи власні садиби – це вже цікаво.

Щоб не відхилитися від заданої теми, необхідно ясно і точно уявити собі мету та завдання дослідження.

Мета формулюється коротко, в смисловому вираженні формулюючи те, що збирається зробити дослідник; це кінцевий результат, котрого має досягти дослідник при завершенні своєї роботи.

Як правило, мета починається з дієслів: в'яснити, виявити, встановити, обґрунтувати, уточнити, розробити, провести тощо. Мета конкретизується в завданнях дослідження. Тобто, завдання дослідження – це вибір шляхів і засобів для досягнення мети. У завданнях окреслюють комплекс проблем, котрі необхідно вирішити в ході експерименту.

Розділ I. Огляд літератури містить аналіз літературних джерел з проблеми дослідження. Оперуючи даними літератури та критично осмислюючи їх, автор обґрунтовує необхідність проведення запланованого експериментального дослідження, прогнозує можливі результати. Огляд літератури складається для з'ясування стану розробки даної теми і визначення доцільності її подальшого вивчення. Він має демонструвати ґрунтовне ознайомлення юного дослідника зі спеціальною літературою, його вміння систематизувати джерела, критично їх розглядати, виділяти суттєве, оцінювати зроблене іншими дослідниками, визначати головне у сучасному стані вивчення теми і критично оцінювати публікації, що мають пряме і безпосереднє відношення до досліджуваних питань. Закінчувати огляд літератури необхідно обґрунтуванням доцільності продовження вивчення тих проблемних питань, які стали предметом дослідження в науково-дослідницькій роботі.

Об'єм цього розділу не повинний перевищувати 1/3 всього об'єму роботи.

Розділ II. Об'єкт та методи дослідження. У цьому розділі подається повна, розгорнута інформація про об'єкт дослідження. Описується схема постановки експерименту (проведення спостережень) та методики проведення досліджень, методику треба описувати повністю, без скорочень і змін, але лаконічно. Дається перелік технічного обладнання і використаних реактивів. Вказується, за яким методом проводиться математична обробка отриманих даних.

Розділ III. Результати досліджень. Це основний розділ роботи. У ньому викладають послідовно і логічно результати власних досліджень. Цифровий матеріал подають у вигляді таблиць. Ілюстративним матеріалом можуть також бути фотографії, графіки, діаграми, схеми, малюнки. Слід пам'ятати, що ілюстрації покращують сприйняття роботи, тому графіки і малюнки слід розміщувати безпосередньо за текстом, у якому вони описані.

Обговорення результатів дослідження. Призначення цього розділу полягає в аналізі та критичному осмисленні отриманих результатів. Проводиться порівняння результатів досліджень з даними літератури та встановлюються загальні закономірності досліджуваних явищ. За бажанням автора розділи «Результати досліджень» і «Обговорення результатів досліджень» можуть бути об'єднані у розділ «Результати досліджень та їх обговорення».

Розділ IV. Висновки – це лаконічний, стислий виклад суті отриманих результатів. Висновки подаються по пунктах згідно з отриманими результатами дослідження відповідно до тих завдань, які ставив перед собою дослідник і які викладені у вступі. Висновки можуть включати рекомендації щодо практичного використання результатів дослідження. Висновки повинні бути чіткі і лаконічні.

Список літератури включає всі першоджерела, які цитуються у роботі.

Додатки. До роботи додають наочний матеріал, який підтверджує результати досліджень: фотографії, карти, рисунки, колекції зібраного матеріалу тощо. У додатки можна винести частину ілюстративного матеріалу: великі таблиці з об'ємним цифровим матеріалом, малюнки, технічні описи.

Дослідницька робота має бути надрукована чітко, розбірливо, без помилок та виправлень.

Титульна сторінка. Першою сторінкою науково-дослідницької роботи є титульний аркуш, на якому вказують назву закладу освіти, де виконувалась робота, назву роботи, прізвище, ім'я та по батькові учня, клас, назву гуртка чи секції; прізвище, ім'я та по батькові наукового керівника, вчений ступінь, місце роботи, посаду, місто і рік виконання роботи.

Додаток 4
до Положення про обласне змагання
команд учнівських лісництв
(р. IV, п. 1)

**Критерії оцінювання I, II етапів обласного змагання команд
учнівських лісництв**

№	Критерії	Бали
1.	Оцінювання презентації діяльності учнівського лісництва <i>Практична природоохоронна робота</i>	
	Інформація про проведену практичну природоохоронну роботу учнівського лісництва відсутня	0
	Проведена практична природоохоронна робота вказана в тексті, але не засвідчена на світлинах	1
	Проведена практична природоохоронна робота вказана у тексті і засвідчена на світлинах	2
	<i>Профорієнтаційна робота</i>	
	Інформація про проведену профорієнтаційну роботу відсутня	0
	Не вказано результативність проведеної профорієнтаційної роботи	1
	Робота з професійної орієнтації результативна – члени учнівського лісництва стають студентами лісогосподарських коледжів, лісотехнічних університетів	2
	<i>Просвітницька робота</i>	
	Інформація про проведену просвітницьку роботу відсутня	0
	Просвітницька робота проведена, але немає даних про її результативність	1
	Представлена результативність просвітницької роботи	2
	<i>Інтерв'ю учасника(ів) Змагань в рамках презентації діяльності учнівського лісництва</i>	
	Учасник(и) не спроможний(і) презентувати свою роботу	0
	Презентація відбувається у вигляді читання без відриву від тексту	1
	Під час презентації учасник(и) вільно та впевнено представляє(ють) діяльність учнівського лісництва, але, відповідаючи на запитання журі стосовно різних аспектів роботи, допускає(ють) помилки	2
	Учасник(и) вільно та впевнено представляє(ють) діяльність учнівського лісництва і правильно відповідає(ють) на запитання журі	3
	<i>Оформлення постера</i>	
	Постер відсутній	0
	На постері розміщений тільки текстовий матеріал	1

	Постер містить всі необхідні елементи (текстовий матеріал, світлини, таблиці, діаграми тощо), які розміщені хаотично і не створюють цілісної картини діяльності учнівського лісництва, Шрифт занадто дрібний	2
	Постер побудований логічно, послідовно, зручно для перегляду, органічно поєднуються всі необхідні елементи	3
	Максимальна кількість балів, яку може отримати команда за презентацію діяльності учнівського лісництва	12
2	Оцінювання дослідницької роботи	
	Структура дослідницької роботи	
	Дослідницька робота написана як оповідання, немає поділу на розділи відповідно до вимог	0
	В дослідницькій роботі є не всі розділи, є граматичні помилки	1
	Дослідницька робота чітко структурована, текст грамотний, написаний з дотриманням правил українського ділового мовлення	2
	Обґрунтування актуальності (необхідності проведення дослідження)	
	Обґрунтування актуальності відсутнє, актуальність дослідження в роботі не зазначена; дослідження не є актуальним	0
	Учасник не може чітко відповісти на питання, для чого проводилась робота, хоча дослідження (відповідно до змісту) є актуальним	1
	Учасник допускає помилки у формулюванні актуальності дослідження	2
	Актуальність у роботі зазначена, учасник повною мірою може обґрунтувати актуальність проведеного дослідження	3
	Мета та завдання дослідження	
	Мета та завдання в роботі не зазначені, учасник не може їх назвати	0
	Мета в роботі зазначена, завдання відсутні (або навпаки)	1
	У дослідницькій роботі зазначено правильно мету та завдання, про що свідчить хід та результати дослідження	2
	Методика дослідження	
	Опис методів, які використовувались при проведенні дослідження, відсутній, учасник не може розповісти, як проводилось дослідження	0
	Методи дослідження викладені не послідовно	1
	Методи дослідження викладені чітко, коротко, з врахуванням ключових моментів (за принципом «повтори дослід за мною»)	2
	Результати дослідження	
	Результати не наведені	0
Наведені результати не відповідають завданням дослідження	1	
Результати відповідають завданням дослідження, але відсутні	2	

	світлини, де зафіксовано хід, результати експерименту	
	Результати чітко окреслені, відповідають поставленим завданням, проілюстровані світлинами, таблицями, графіками тощо	3
	В роботі наведено аналіз отриманих результатів	4
	<i>Висновки</i>	
	Висновки дослідження в роботі відсутні	0
	Висновки в роботі є, але вони зовсім не відповідають поставленим завданням дослідження, містять не підсумок результатів дослідження, а констатацію загальновідомих положень	1
	Висновки подано як підсумок результатів дослідження, вони повністю відповідають завданням дослідження	2
	<i>Практичне значення дослідження</i>	
	В роботі не зазначена можливість практичного використання результатів дослідження, результати практичного значення не мають	0
	Результати дослідження рекомендовані для використання на практиці у лісовому господарстві	1
	<i>Презентація дослідницької роботи</i>	
	Робота подається на Змагання, але не презентується	0
	Презентація відбувається у вигляді читання без відриву від тексту	1
	Під час презентації учасник вільно та впевнено викладає зміст роботи, але, відповідаючи на запитання журі стосовно різних аспектів роботи, допускає помилки	2
	Учасник вільно та впевнено викладає не тільки основний зміст презентації, але і правильно відповідає на запитання журі	3
	Максимальна кількість балів, яку може отримати учасник за презентацію дослідницької роботи	19
3	Оцінювання роботи на локаціях	
	I локація. Надається по одному балу за кожну правильно названу лісову породу.	0-10
	II локація. Надається по одному балу за кожну правильно названу лісову породу.	0-10
	III локація	
	Правила облаштування шкілки та розсадника не названі, або названі неправильно	0
	Правильно названі правила облаштування або розсадника, або шкілки	1
	Правильно названі правила облаштування і розсадника, і шкілки.	2
	Лісова культура, надана для живцювання, не названа, або названа неправильно	0
	Лісова культура, надана для живцювання, названа правильно.	1

Учасник не може практично продемонструвати вміння із живцювання наданої лісової культури, або демонструє неправильно	0
Учасник правильно демонструє вміння із живцювання наданої лісової культури	1
Учасник не може назвати лісову культуру за наданим насінням, або називає її неправильно	0
Учасник правильно називає лісову культуру за наданим насінням	1
Учасник не може практично продемонструвати вміння із висівання наданого насіння лісової культури, або демонструє неправильно	0
Учасник правильно демонструє висівання наданого насіння лісової культури	1
Максимальна кількість балів, яку може отримати учасник на локаціях	26
Максимальна кількість балів, яку може отримати команда на Змаганнях	83